

บทที่ 4

วิเคราะห์การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับการกักกันและห้ามเข้า เขตกำหนด

การกักกันและการห้ามเข้าเขตกำหนดเป็นมาตรการที่ถูกกำหนดไว้ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยทางอาญาของไทย ซึ่งในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาและอังกฤษแม้ไม่ได้กำหนดเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้เช่นเดียวกับของไทย แต่เมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบมาตรการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีศาลมีคำสั่งให้ลงโทษในชุมชนของอังกฤษ หรือการใช้มาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุกของสหรัฐอเมริกากับวิธีการเพื่อความปลอดภัยของไทยแล้ว มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถนำเอาเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ และจะทำการวิเคราะห์หาแนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดของไทยให้ถูกต้องเหมาะสม โดยทำการวิเคราะห์ศึกษากฎหมายต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดในบทนี้ต่อไป

4.1 ปัญหาการกำกับดูแลผู้กระทำความผิดของโทษกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด ตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย

เนื่องจากการกำกับดูแลผู้กระทำความผิดซึ่งได้รับโทษกักกัน ณ สถานกักกันของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการควบคุมข้อมเป็นของภาครัฐ ทำให้กรมราชทัณฑ์ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ที่ถูกศาลพิพากษาให้กักกันตามวิธีการเพื่อความปลอดภัยในประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับการลงโทษใช้มาตรการกักกันตามวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางลบในสายตาของสังคมกับตัวผู้ถูกกักกัน โดยการกักกันไว้ในสถานที่เช่นเดียวกันกับเรือนจำ รวมถึงระหว่างการถูกควบคุมผู้กระทำความผิด เนื่องจากสภาพ ลักษณะผู้ถูกกักกันอาจได้รับการเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากนักโทษหรือผู้ถูกกักกันด้วยกัน ทำให้มีโอกาสที่จะกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีกได้ จึงทำให้เกิดแนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้เรือนจำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมุ่งเน้นไปที่การฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้กระทำความผิดให้มีความพร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคมได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่ ภายหลังจากที่พ้นโทษแล้ว แทนที่จะมุ่งเน้นไปที่การแก้แค้นทดแทนความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงไป

การใช้เรือ่นจำควรนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสังคมโดยรวมและไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เท่านั้น โดยได้มีการนำมามาตรการในการควบคุมผู้กระทำความผิด โดยไม่ใช้เรือ่นจำหรือสถานที่กักกันมาใช้แทนการใช้เรือ่นจำหรือสถานที่กักกันสำหรับผู้กระทำความผิดบางประเภทด้วยการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามมาใช้กับมาตรการควบคุม ดูแล ติดตามและตรวจสอบผู้กระทำความผิดแทน

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ นายสิทธิ สุธีวงศ์ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางชลบุรี ได้ข้อมูลว่า ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ต้องขังทุกประเภท โดยหลักจะมีค่าอาหารดิบ/หัว/วัน (ไม่รวมค่าข้าวสารกับเชื้อเพลิง) มีราคากลางของสำนักงานงบประมาณปีนี้ (พ.ศ. 2562) อยู่ที่ 44 บาท แต่ราคาจัดซื้อของแต่ละแห่งจะไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับการแข่งขัน e-bidding ซึ่งในภาพรวมจะเหลือประมาณ 20-25 บาท/คน/วัน เมื่อนำไปรวมกับค่าข้าวสารและเชื้อเพลิงอีกประมาณ 10 บาท ก็จะตกหัวละ 30-35 บาท/คน/วัน สรุปค่าอาหารผู้ต้องขังจะอยู่ที่ประมาณ 900-1,000 บาท/คน/เดือน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าถ้าคิดอัตราค่าอาหารต่อปีจะอยู่ที่ประมาณคนละ 10,800-12,000 บาท เนื่องจากมาตรการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 41 วรรคสอง¹ กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้กักกันได้ มีกำหนดไม่น้อยกว่า 3 ปี และไม่เกิน 10 ปี ดังนั้น หากศาลพิพากษาให้กักกันอย่างน้อย 3 ปี ค่าอาหารจะอยู่ที่คนละประมาณ 32,400-36,000 บาท ทั้งนี้ ยังไม่รวมค่าเครื่องอุปโภคของผู้ต้องขังและค่าสาธารณูปโภครวม และเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของนายปณณพัฒน์ มหาสิทธิ์ตระกูล ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักศาลฎีกา ได้บรรยายไว้ที่ศูนย์ควบคุมติดตามการปล่อยชั่วคราวและการบังคับตามคำสั่งศาล โดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือ EM เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2561² แจ้งว่าราคาเช่าค่าไล่อีเอ็ม EM อยู่ที่เครื่องละประมาณ 17,000 บาท ซึ่งหากผู้ต้องหาทำอุปกรณ์ชำรุด ทางบริษัทผู้ผลิตจะดำเนินการปรับในราคา 22,000 บาท ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบประเมินความคุ้มค่าแล้วการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันย่อมทำให้แก้ปัญหาในด้านลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ถูกกักกันได้มากกว่าการกักกันผู้ถูกกักกันไว้ในสถานกักกันของราชทัณฑ์ อีกทั้ง ในปัจจุบันประเทศไทยก็ได้มีการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และผู้ถูกคุมประพฤติอยู่แล้ว

¹ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 41 วรรคสอง. บัญญัติว่า “ และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุไว้ใหม่อีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะ พิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้.

² มติชน. (2561). *ส่องลึก "ค่าไล่อีเอ็ม" ตัวช่วยปล่อยตัวชั่วคราว ใช้มา 10 เดือน ผลเกินคาด!! (ออนไลน์)*. เข้าถึงได้จาก URL: <https://www.matichon.co.th> > นิวส์มอนิเตอร์. [2562 กุมภาพันธ์ 17].

ปัจจุบันแนวความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดมุ่งไปสู่การแก้ไขและช่วยเหลือให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับมาใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขยิ่งกว่าการลงโทษเพื่อแก้แค้นหรือเพื่อให้เจ็บปวด และกันผู้กระทำความผิดออกจากสังคม และการลงโทษนั้นมีวัตถุประสงค์ต่อการลดจำนวนอาชญากรรมให้ลดลง หรือลดโอกาสในการกระทำความผิด ลดความเสี่ยงของเหยื่ออาชญากรรม และสร้างความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของสังคม สำหรับในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยก็มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดได้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก เพื่อแก้ไขฟื้นฟูทัศนคติให้ผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดีสามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติ และเพื่อเป็นการฝึกหัดอาชีพให้แก่ผู้กระทำความผิด

แนวทางในการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดของประเทศไทย ต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งมีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 รวมทั้งต้องออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด

อย่างไรก็ดี วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันสำหรับผู้ที่ถูกศาลพิพากษาให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยใช้มาตรการกักกันมีกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญากำหนดรองรับไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ โดยได้กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกรมราชทัณฑ์ และในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญายังกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง รวมทั้งให้อำนาจอธิบดีกรมราชทัณฑ์ออกระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกัน และวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันไว้ ซึ่งตามปกติกรมราชทัณฑ์ต้องมีหน้าที่ดูแลนักโทษซึ่งมีปัญหานักโทษเป็นจำนวนมากในเรือนจำอยู่แล้ว และกรมราชทัณฑ์ยังต้องรับภาระดูแลบุคคลที่ถูกศาลสั่งให้ใช้มาตรการกักกันตามกฎหมายดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีก อีกทั้งระยะเวลาที่กฎหมายให้อำนาจศาลสามารถพิพากษาให้กักกันได้นั้นมีระยะเวลาอย่างน้อยตั้งแต่สามปีถึงสิบปี³ ซึ่งเป็นระยะเวลายาวนานย่อมเป็นภาระปัญหาในการดูแลผู้ถูกกักกันของกรมราชทัณฑ์เพิ่มขึ้นตามมาด้วย

³ ประมวลกฎหมายอาญา, มาตรา 41 วรรคสอง, บัญญัติว่า “และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุไว้ในวันอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้”.

ในส่วนของมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนด⁴ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดว่า เมื่อศาลพิพากษาลงโทษแล้ว ศาลเห็นสมควรว่าผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรม โน้มเอียงในการกระทำผิดบางพื้นที่ ศาลอาจสั่งให้ห้ามเข้าเขตพื้นที่ที่กำหนดหลังพ้นโทษแล้วได้ ซึ่งมาตรการนี้เป็นการป้องกันให้บุคคลนั้นไม่เข้าไปกระทำความผิดในเขตพื้นที่นั้นๆ อีก

การห้ามเข้าเขตกำหนดอยู่ในทฤษฎีวิธีการเพื่อความปลอดภัย ซึ่งตั้งอยู่บนทฤษฎีป้องกันสังคม ทฤษฎีข่มขู่ยับยั้ง และทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการลงโทษเพื่อแก้ไขตัวบุคคลผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ เนื่องจากวิธีการเพื่อความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นในอนาคต เป็นวิธีการป้องกันโดยเฉพาะ (Special Prevention) โดยพุ่งเป้าถึงลักษณะหรือสภาพของบุคคลหรือสิ่งของที่เรียกว่า “สภาพที่เป็นอันตราย” (Dangerous Condition) ซึ่งอาจทำได้ด้วยการตัดมิให้โอกาสกระทำความผิดอีก (Incapacitation) แม้มาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดจะไม่ใช้โทษแต่ก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางทฤษฎีเช่นเดียวกับโทษไม่ได้มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาโดยให้นำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดจึงเห็นว่าน่าจะเป็นเกิดประสิทธิภาพในการควบคุม ติดตาม และตรวจสอบได้ดียิ่งขึ้น และเกิดประสิทธิผลในการป้องกันไม่ให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดเข้าไปในเขตที่กำหนดเพื่อกระทำความผิดซ้ำอีก แต่ในเรื่องมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดในวิธีการเพื่อความปลอดภัยนี้มีมาตรา 44 แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้เพียงมาตราเดียว ไม่มีหลักเกณฑ์ในการควบคุมตรวจสอบและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่มารองรับไว้ ดังนั้น ในการแก้ไขเพิ่มเติมจึงควรกำหนดให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงเพื่อรองรับวิธีปฏิบัติไว้ด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่าการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันหรือห้ามเข้าเขตกำหนดทำให้สามารถควบคุม ดูแล ติดตามและตรวจสอบบุคคลผู้ที่ถูกศาลสั่งให้ใช้มาตรการกักกันและการห้ามเข้าเขตกำหนดได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมาตรการกักกันและมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยในกฎหมายอาญา ซึ่งใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดหรือผู้มีสภาพน่ากลัวว่าจะกระทำความผิดแทนโทษหรือเป็นมาตรการที่ใช้บังคับต่อผู้กระทำความผิดโดยผนวกต่อจากโทษ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้บุคคลนั้นได้กระทำความผิดซ้ำอีก โดยพุ่งเป้าเฉพาะรายบุคคล หากได้มีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

⁴ มาตรา 44 ประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ห้ามเข้าเขตกำหนด คือการห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา”

มาใช้กับผู้ที่ถูกศาลพิพากษาให้กักกันแทนการกักกันบุคคลเหล่านี้ไว้ในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์สามารถช่วยบรรเทาหรือลดภาระของกรมราชทัณฑ์ซึ่งต้องดูแลผู้ถูกกักกันซึ่งเคยเป็นนักโทษมาก่อน ทั้งนี้การนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันหรือห้ามเข้าเขตกำหนดให้อยู่ในดุลพินิจของศาลในการพิจารณาว่าความผิดที่กระทำนั้นร้ายแรงหรือไม่ โดยคำนึงถึงฐานความผิด ความประพฤติ สวัสดิภาพของผู้ถูกกักกัน ตลอดจนสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคมด้วย เพื่อพิจารณาว่าผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดรายใดเป็นผู้ที่มีเหตุอันสมควรที่ศาลจะสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวแทนการกักกันหรือใช้ร่วมกับการห้ามเข้าเขตกำหนด ตลอดจนการพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับมาตรการดังกล่าวนี้โดยจะสั่งให้ผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายก็ได้

ศาลต้องคำนึงถึงสถานที่ที่เป็นที่พักอาศัยของผู้ถูกกักกันก่อนที่จะมีการสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ต้องมีมาตรการป้องกันผู้ถูกกักกันหลบหนีประกอบการสั่งไว้ด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเขตกำหนดมีการละเมิดหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่ศาลมีคำสั่ง ศาลมีอำนาจยกเลิกหรือเพิกถอนคำสั่งเดิมแล้วมีคำสั่งใหม่ให้กักกันผู้ถูกกักกันไว้ในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์อีกครั้งก็ได้ กรณีที่ผู้ถูกกักกันแก้ไข ทัศนคติ หรือทำลายเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวและหลบหนีไปจากที่สถานที่ที่พักอาศัย ควรให้มีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เพื่อให้ศาลมีอำนาจลงโทษผู้ถูกกักกันที่กระทำการดังกล่าวได้ด้วย เพราะถือว่าผู้ถูกกักกันมีเจตนาจะหลบหนี

นอกจากนี้ การนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกกักกันและผู้ถูกห้ามเข้าเขตกำหนดยังส่งผลดีให้เกิดขึ้นอีกหลายประการ ได้แก่

1). การที่ผู้ถูกกักกันไม่ต้องถูกกักกันในเรือนจำเป็นการช่วยลดปัญหาการเรียนรู้ถ่ายทอดความเป็นอาชญากร ซึ่งมีผลทำให้ยังเป็นผู้กระทำผิดคิดนิสสัยและมีพฤติกรรมที่มีชั้นเชิงเล่ห์เหลี่ยมซับซ้อนยิ่งขึ้นกว่าเดิม

2). ช่วยลดปัญหาการไม่ยอมรับของสังคม เนื่องจากภาพลักษณ์ของผู้ถูกกักกันมีลักษณะไม่ต่างอะไรกับผู้ที่ถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ ทำให้ผู้ถูกกักกันมีโอกาสปรับปรุงตนเองให้สามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วมกับสังคมและกับครอบครัวได้อย่างปกติสุข

3). ในกรณีที่ผู้ถูกกักกันเป็นหญิงมีครรภ์หรือมีบุตรที่อยู่ในวัยพึ่งพิง ทำให้ได้กลับมาคลอดบุตรและเลี้ยงดูบุตรทำให้เด็กได้รับความรักความอบอุ่นจากมารดาของตนและไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางจิตใจแก่เด็กต่อไปในอนาคต

4).กรณีผู้ถูกกักกันเจ็บป่วยหรือต้องรักษาตัวต่อเนื่อง เช่น ฟอกไต หรือมะเร็งระยะสุดท้าย ทำให้ผู้ถูกกักกันได้รับการรักษาตัวกับแพทย์ได้อย่างต่อเนื่อง หรือกลับมาใช้ชีวิตในช่วงระยะเวลาสุดท้ายได้อยู่ร่วมกันกับครอบครัว

5).ศาลสามารถสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ถูกกักกันแทนการกักกันไว้ในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์หรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด เป็นการจำกัดเสรีภาพของผู้กระทำความผิดคดีในความผิดบางประเภท โดยใช้มาตรการกักกันไว้ในที่พักอาศัยของผู้กระทำความผิดเอง หรืออาจวางเงื่อนไขเกี่ยวกับเวลาการจำกัดเสรีภาพของผู้ถูกกักกันไว้ในที่พักอาศัยแต่ละช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของแต่ละวันก็ได้ เพราะสามารถตรวจสอบตำแหน่งที่อยู่ของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดแล้วแต่กรณีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของผู้ถูกสั่งให้ใช้มาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดก็อาจจำกัดเสรีภาพการห้ามเข้าเขตกำหนดโดยวางเงื่อนไขให้สามารถเข้าไปในเขตที่ห้ามเข้าได้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของแต่ละวันก็ได้ตามความจำเป็น ทำให้มาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดบรรลุผลสัมฤทธิ์สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยให้เกิดแก่สังคมได้ ขณะเดียวกันก็ไม่เป็นการกระทบต่อเสรีภาพของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดจนเกินสมควร

การนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้แทนการกักกันไว้ในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์หรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด ควรมีการจัดเก็บสถิติข้อมูลอาชญากรรมให้สมบูรณ์ เพื่อศาลจะได้นำสถิติข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการพิจารณาก่อนใช้ดุลพินิจที่จะสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด ประวัติสถิติข้อมูลอาชญากรรมของผู้ถูกกักกันหรือของผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด ได้แก่

1).ประวัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด หรือสถิติอาชญากรรมของผู้ถูกกักกันหรือของผู้ถูกสั่งห้ามเขตกำหนด

2).ลักษณะของการกระทำความผิด เพื่อจะทราบสาเหตุ หรือความรุนแรงในพฤติการณ์ รวมถึงพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องที่สามารถบอกถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิดของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดนั้นได้

3).สภาพแวดล้อมของสถานที่พักอาศัยของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดที่ศาลจะสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

4).ผลกระทบต่อผู้เสียหายหรือสังคม และความยินยอมของผู้เสียหาย ตลอดจนความเห็นของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่พักอาศัยของผู้ถูกกักกัน

5).ความยินยอมของผู้ถูกกักกันที่จะถูกกักกันไว้ในที่พักอาศัยของตนเองหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด โดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว

แนวทางการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด

1) ควรกำหนดให้ศาลเป็นผู้พิจารณาใช้ดุลพินิจว่าผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดบุคคลใดสมควรเป็นผู้ให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับมาตรการกักกันหรือมาตรการสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดแล้วแต่กรณี

2) ควรนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดในคดีบางประเภทที่มีโทษสถานเบา ไม่อยู่ในประเภทที่เป็นบุคคลที่มีสภาพหรือเสี่ยงต่ออันตราย หรือเป็นบุคคลมีพฤติการณ์แห่งการกระทำที่มีความร้ายแรงหรือมีนิสัยโหดร้ายทารุณ

3) ควรใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดที่มีความมุ่งมั่นแก้ไขนิสัยของตนเพื่อกลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดีสามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคมได้โดยปกติสุข หรือผู้ถูกกักกันที่เจ็บป่วยต้องมีการรักษาตัวต่อเนื่อง หรือผู้ถูกกักกันเป็นหญิงที่มีครรภ์หรือมีบุตรที่อยู่ในวัยพึ่งพิง

4) ควรกำหนดเรื่องค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว มีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในพระราชกฤษฎีกา เนื่องจากตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 มีบทบัญญัติไว้ใน มาตรา 7⁵ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด ควรกำหนดในเรื่องการประเมินความคุ้มค่าและภาระค่าใช้จ่ายของรัฐ และกำหนดข้อยกเว้นการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มียศพลเรือนหรือผู้มีรายได้น้อยไม่พอที่จะชำระไว้เช่นเดียวกันกับกรณีผู้ถูกปล่อยชั่วคราวด้วย

5) การหลบหนี ในกรณีที่ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดทำลายเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวและหลบหนีไปจากที่สถานที่พักอาศัย ควรให้ถือว่าพฤติการณ์ดังกล่าวผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดมีเจตนาจะหลบหนี และควรมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เพื่อให้ศาลมีอำนาจลงโทษผู้ถูกกักกันที่กระทำการดังกล่าวได้ด้วย

⁵ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 บัญญัติว่า “เมื่อครบสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าและภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา 108 วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรให้เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ปล่อยชั่วคราวที่ใช้อุปกรณ์ดังกล่าว ให้กำหนดอัตราค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องมีข้อยกเว้นในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มียศพลเรือนพอที่จะชำระด้วย”.

4.2 วิเคราะห์การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด เปรียบเทียบกับต่างประเทศ

4.2.1 เปรียบเทียบประเทศอังกฤษกับไทย

ทฤษฎีว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดของการลงโทษตามทฤษฎีป้องกันสังคม ทฤษฎีข่มขู่ยับยั้ง และทฤษฎีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการลงโทษเพื่อแก้ไขตัวบุคคลผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันก็เป็นการตัดโอกาสมิให้ผู้นั้นกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ถึงแม้จะเป็นเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตอย่างปกติในสังคมได้

ทฤษฎีป้องกันสังคมยอมรับในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างกว้างขวาง และยังอธิบายว่าสาเหตุของอาชญากรรมเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานการณ์ ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงทางสังคมเข้ามาประกอบด้วย ดังนั้น ตามทฤษฎีนี้จึงให้ความสำคัญแก่การแบ่งแยกผู้กระทำความผิดออกเป็นหลายจำพวกด้วย (Classification of offender)

ทฤษฎีข่มขู่ยับยั้งหรือทฤษฎีป้องปราม เป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดว่า ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำผิดนั้นสามารถเยียวยาได้ การลงโทษจึงเป็นไปเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดแก่สังคมในอนาคต โดยลงโทษเพื่อข่มขู่ให้ผู้กระทำความผิดและบุคคลทั่วไปในสังคมเกิดความเกรงกลัว หรือสร้างนิสัยหรือสอนศีลธรรมแก่ประชาชน เช่น ผู้กระทำความผิดจากอารมณ์รุนแรงซึ่งเกิดขึ้นชั่วคราว และแม้ผู้กระทำจะไม่กระทำความผิดอีก แต่ก็จำต้องลงโทษเพื่อมิให้คนในสังคมเอาเยี่ยงอย่าง⁶ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันนี้เป็นผลมาจากแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม ซึ่งเชื่อว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นจากคนไม่เกรงกลัวกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมายอ่อนแอ

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด การลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้รับอิทธิพลมาจากสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (Positive School) ซึ่งเชื่อในเรื่องเจตจำนงกำหนด (Determinism) กล่าวคือ การกระทำของมนุษย์ถูกกำหนดจากปัจจัยต่างๆ หลายอย่างรวมกัน มนุษย์ไม่สามารถเลือกกระทำได้อย่างอิสระ แต่มนุษย์ถูกกดดันหล่อหลอมจากสิ่งแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ จนมีบุคลิกภาพที่บกร่องและหันไปสู่การกระทำความผิด การลงโทษ

⁶ คล บุนนาค. (2556). “ทางเลือกในการลงโทษจำเลยในคดีอาญา : มาตรการลงโทษระดับกลาง”. *ศุลพาฬ*, 60(1). หน้า 17.

จึงไม่ควรมุ่งเน้นที่การกระทำความผิดเป็นหลัก แต่ควรพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดและแก้ไขที่สาเหตุนั้น ความหนักเบาของการลงโทษขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้กระทำความผิดที่จะแก้ไขพฤติกรรมของตนเอง ส่วนการลงโทษด้วยวิธีการใดจึงจะให้ผลในการแก้ไขมากที่สุดนั้น สิ่งใดที่สามารถปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดได้ สิ่งนั้นคือวิธีการที่ดีที่สุด เพราะผู้กระทำความผิดแต่ละคนที่ได้กระทำความผิดไปย่อมมีปัญหาและนิสัยที่แตกต่างไม่เหมือนกัน ดังนั้น เราต้องปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแต่ละคนไม่เหมือนกันแล้วแต่ว่าการลงโทษแบบไหนจึงจะเหมาะสมแก่ผู้กระทำความผิดแต่ละคนนั้นมากที่สุด⁸

ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีข่มขู่ยับยั้งหรือทฤษฎีป้องปรามหรือหลักการลงโทษเพื่อแก้แค้น (retribution) เป็นหลักการเก่าแก่ที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันและยังไม่ได้ล้าสมัยแต่อย่างใด มุ่งเน้นไปถึงความพอใจของทางฝ่ายที่ตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการได้แก้แค้นทดแทนในความเจ็บปวดและความสูญเสียที่ได้รับ ซึ่งเป็นการเน้นในการเยียวยาความรู้สึกของเหยื่อหรือผู้เสียหายมากกว่า แต่ไม่ได้เน้นไปในทางป้องกันสังคมเพื่อให้เกิดความสงบสุขและความรู้สึกที่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สาเหตุและลักษณะของคนร้ายหรืออาชญากรแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันไป หรือคนร้ายบางคนรู้อยู่ว่าต้องถูกจำคุกไม่นานเดี๋ยวก็น่าได้รับการลดโทษและพ้นโทษออกมา หรือกรณีที่คนร้ายบางคนรู้ว่าโทษหนักแต่ก็ไม่เกรงกลัวบางทีก็ฆ่าเหยื่อเสียเพื่อปกปิดการกระทำความผิดของตน ทำให้แม้จะมีโทษที่หนักและมีการบังคับใช้กฎหมายกันอย่างจริงจังก็อาจไม่มีผลทำให้อาชญากรรมลดลงหรือป้องกันสังคมได้ สำหรับกลุ่มคนที่กระทำความผิดติดนิสัยมักจะมี ความคุ้นเคยกับเรือนจำหลายแห่งเป็นอย่างดี เพราะตลอดทั้งชีวิตมีการเข้าออกเรือนจำจนถือเป็นเรื่องปกติทำให้มีเพื่อนในเรือนจำมากกว่าข้างนอก และมีความคิดว่าการกระทำความผิดเป็นการทำมาหาเลี้ยงชีพตามปกติที่ตนมีความถนัดที่สุด การใช้วิธีการจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยจึงไม่สร้างความเช็ดกลัวหรือหลาบจำแก่บุคคลเหล่านี้ ดังนั้น ในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งมุ่งเน้นในการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นในอนาคตหรือป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลับมาก่อทำความผิดซ้ำขึ้นอีก จึงเห็นสมควรนำทฤษฎีป้องกันสังคมซึ่งมีการยอมรับในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างกว้างขวาง และทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดมา

⁷ เพยาว์ ศรีแสงทอง. (2555). *การลงโทษและการแก้ไขผู้กระทำความผิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 48.

⁸ Herbert L Packer. (1979). *The Limited of the Criminal Sentence*. California: Stanford University Press. P 54.

ใช้ร่วมด้วยเพื่อช่วยตัดสินนิสัยและฝึกหัดอาชีพให้แก่ผู้ที่กระทำความผิดตัดสินนิสัยให้สามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วมในสังคมได้ตามปกติและเกิดความปลอดภัยแก่สังคมโดยรวมด้วย

วิธีการเพื่อความปลอดภัยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำความผิดขึ้นในอนาคต เป็นวิธีการป้องกันโดยเฉพาะ (special prevention)⁹ โดยมุ่งถึงลักษณะหรือสภาพ ของบุคคลหรือสิ่งของที่เรียกว่า “สภาพที่เป็นอันตราย” (Dangerous Condition) ซึ่งอาจทำได้ด้วยการตัดมิให้โอกาสกระทำความผิดอีก (incapacitation) วัตถุประสงค์ในการลงโทษแม้จะมุ่งถึงการป้องกันมิให้เกิดความผิดขึ้นในอนาคตด้วยเช่นเดียวกันกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยก็ตาม แต่ก็มุ่งทดแทนความผิดที่ได้กระทำให้ขึ้นมาแล้ว หรือเกี่ยวโยงไปถึงความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดและเพื่อป้องปรามข่มขู่ด้วย¹⁰ ซึ่งวัตถุประสงค์ในส่วนนี้ไม่มีอยู่เลยในการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย¹¹ วิธีการเพื่อความปลอดภัยที่กล่าวถึงนี้ บางชนิดก็มีลักษณะเป็นการจำกัดอิสรภาพหรือเสรีภาพ เช่น การกักกันผู้กระทำความผิดตัดสินนิสัย การควบคุมผู้มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคม วิธีการเพื่อความปลอดภัยบางชนิดก็ใช้วิธีปฏิบัติด้วยการปรับปรุงแก้ไข (reformation) เช่น มีการตัดสินนิสัย การฝึกหัดอาชีพ จึงน่าสังเกตว่า ลักษณะของวิธีการเพื่อความปลอดภัยนี้มีความคล้ายคลึงกับโทษ การรอกการลงอาญา การพักการลงโทษ ระบบคำพิพากษาไม่ตายตัว การชะลอการฟ้อง การคุมประพฤติ และมาตรการอื่นๆ

ประเทศอังกฤษไม่ได้มีการกำหนดในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ แต่ได้กำหนดเงื่อนไขให้ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษากำหนดโทษจำคุกเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 28 สัปดาห์ แต่ไม่เกินกว่า 51 สัปดาห์ และในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตั้งแต่ 2 คำพิพากษาขึ้นไปในคราวเดียว ศาลจะมีคำพิพากษาให้รอกการลงโทษได้ก็ต่อเมื่อระยะเวลาลงโทษตามคำพิพากษารวมแล้ว ไม่เกินกว่า 65 สัปดาห์ นอกจากนี้ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดให้ ผู้กระทำความผิดต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง (Community Requirement) ภายในช่วงระยะเวลาที่ศาลได้กำหนด โดยเงื่อนไขที่อาจกำหนดในคำพิพากษาให้รอกการลงโทษ ได้แก่ คำสั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) (มาตรา 202) คำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) (มาตรา 204) คำสั่งห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด (exclusion requirement)

⁹สุด สุตรา. (2501). “การป้องกันอาชญากรรมตามกฎหมายอาญา”. *คฤพานิตยสาร*, 4(12). หน้า 868.

¹⁰ Dreher Eduard. (1966). *Introduction to The German Draft Penal Code E 1962*. New York: Neilen Press Inc. P 305-306.

¹¹ หยุด แสงอุทัย. (2512). *กฎหมายอาญา ภาค 1*. (พิมพ์ครั้งที่10). พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 242.

(มาตรา 205) คำสั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต (mental health treatment) (มาตรา 207) คำสั่งให้เข้าศูนย์ฝึกอบรมสำหรับผู้กระทำความผิดมีอายุไม่เกิน 25 ปี (an attendance centre requirement) (มาตรา 214)

นอกจากนี้ ประเทศอังกฤษยังมีกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ศาลใช้ดุลยพินิจลงโทษในชุมชนได้ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรม ค.ศ. 2003 (Criminal Justice Act 2003) โดยศาลจะมีคำพิพากษาลงโทษในชุมชนเมื่อศาลเห็นว่าความผิดนั้นมีความร้ายแรงเพียงพอสำหรับการใช้คำพิพากษาลงโทษโดยชุมชนนั้น และศาลต้องพิจารณาแล้วเห็นสมควรแล้วว่ามีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด และเทียบเท่าได้กับความร้ายแรงของความผิดที่เกิดขึ้นด้วย¹² ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษในชุมชน ได้แก่ สั่งให้เข้าโปรแกรม (programme requirement) สั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew order) สั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนด (exclusion requirement) สั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต (mental health treatment) สั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติ (supervision requirement)

จึงเห็นได้ว่าแม้ประเทศอังกฤษไม่ได้มีการกำหนดในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยไว้ก็ตาม แต่เมื่อศาลจะมีคำพิพากษาให้รอลงโทษตามเงื่อนไขในการกำหนดโทษจำคุกดังกล่าวหรือในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ลงโทษในชุมชน ศาลสามารถมีคำสั่งให้เข้าโปรแกรม หรือห้ามออกนอกสถานที่ ห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด ให้บำบัดรักษาโรคจิต หรือให้เข้าศูนย์ฝึกอบรมซึ่งมีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทยได้

สำหรับประเทศไทยมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดได้มีการบัญญัติไว้ในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ 3 ส่วนที่ 2 เรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยในมาตรา 39¹³ กำหนดแบ่งวิธีการเพื่อความปลอดภัยออกเป็น 5 มาตรการ มาตรา 40¹⁴ ได้บัญญัติความหมายของคำว่ากักกันไว้ และมาตรา 41¹⁵ บัญญัติเงื่อนไขให้ศาลมีอำนาจ

¹² Criminal Justice Act 2003, Section 148.

¹³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 39. บัญญัติว่า “วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

- (1) กักกัน
- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- (4) คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล
- (5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง”.

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 40. บัญญัติว่า “กักกัน คือการควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสัยไว้ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อตัดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ”.

พิพากษากักกันผู้กระทำความผิดได้ มาตรา 42¹⁶ บัญญัติเรื่องการคำนวณระยะเวลาในการกักกัน และมาตรา 43¹⁷ บัญญัติให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจฟ้องขอให้กักกัน ส่วนมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดได้บัญญัติความหมายไว้ในมาตรา 44¹⁸ และมาตรา 45¹⁹ บัญญัติให้อำนาจศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจมีคำสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปีได้ ไม่ว่าจะมิคำขอหรือไม่ก็ตาม

¹⁵ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 41. บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้คือ

- (1) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 209 ถึง มาตรา 216
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 ถึงมาตรา 224
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 246
- (4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 ถึงมาตรา 286
- (5) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290 มาตรา 292 ถึงมาตรา 294
- (6) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 299
- (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309

ถึงมาตรา 320

- (8) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 340 มาตรา 354 และมาตรา 357

และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุนั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะ พิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็น ความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้”.

¹⁶ มาตรา 42 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ในการคำนวณระยะเวลาการกักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ที่จำคุกหรือกักขังเสียก่อน และให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลาการกักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นำบทบัญญัติมาตรา 21 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”.

¹⁷ มาตรา 43 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “การฟ้องขอให้กักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไปฟ้องคดีอันเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้”.

¹⁸ มาตรา 44 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ห้ามเข้าเขตกำหนด คือการห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา”.

¹⁹ มาตรา 45 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด และศาลเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ไม่ว่าจะมิคำขอหรือไม่ ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่าเมื่อผู้นั้นพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี”.

ผู้วิจัยเห็นว่าแม้ประเทศอังกฤษไม่ได้มีบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องวิธีการปลดปล่อยไว้โดยตรง เนื่องจากเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ (Common Law) แต่เมื่อศาลมีคำพิพากษากำหนดโทษจำคุกผู้กระทำความผิดเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 28 สัปดาห์ แต่ไม่เกินกว่า 51 สัปดาห์ หรือในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตั้งแต่ 2 คำพิพากษาขึ้นไปในคราวเดียว ศาลจะมีคำพิพากษาให้รอการลงโทษได้ก็ต่อเมื่อระยะเวลาลงโทษตามคำพิพากษารวมแล้วไม่เกินกว่า 65 สัปดาห์ เมื่อศาลพิพากษาให้รอการลงโทษแล้ว ศาลจะมีคำสั่งห้ามออกสถานที่ หรือคำสั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนด หรือมีคำสั่งให้เข้าโปรแกรมกับผู้กระทำความผิด หรือในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษในชุมชน ศาลอาจจะมีการสั่งให้เข้าโปรแกรม สั่งห้ามออกนอกสถานที่ สั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนด สั่งให้บำบัดรักษาโรคจิต หรือสั่งให้อยู่ในการคุมประพฤติแก่ผู้กระทำความผิดก็ได้ ซึ่งมาตรการต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมานี้ มีลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับมาตรการกักกัน การห้ามเข้าเขตกำหนด หรือการคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลซึ่งกำหนดไว้ในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย ไม่ได้แตกต่างกัน เพียงแต่ประเทศอังกฤษศาลอาจมีคำสั่งให้เข้าโปรแกรมร่วมกับคำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ หรือคำสั่งห้ามเข้าสถานที่หรือห้ามเข้าเขตกำหนดได้ ดังนั้น หากประเทศไทยมีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดซึ่งได้กำหนดไว้ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดียวกับประเทศอังกฤษก็จะทำให้ลดปัญหาและเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ถูกกักกันของกรมราชทัณฑ์ได้และทำให้การนำมาตรการกักกันที่กำหนดไว้ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบังคับใช้ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีความสอดคล้องทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งเป็นมาตรการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำผิดยิ่งขึ้นกว่าเดิม

4.2.2 เปรียบเทียบประเทศสหรัฐอเมริกากับไทย

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดมาตรการลงโทษทางอาญาไว้ 3 ระดับ คือ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก และโทษระดับกลาง การลงโทษระดับกลาง²⁰ กำหนดไว้ใน Florida Statutes Chapter 948 Probation and Community Control เป็นทางเลือกแทนการคุมประพฤติ และการจำคุกแบบดั้งเดิม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดจำนวนผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังมุ่งป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

²⁰ Florida Statutes Chapter 948

ซึ่งวิธีการคือการกำหนดให้ผู้กระทำผิดต้องอยู่ภายใต้การสอดส่องดูแลของเจ้าหน้าที่²¹ จะถูกควบคุมประพฤติและมีเงื่อนไขพิเศษเข้มงวดหลายประการ และมีความหลากหลาย ได้แก่

การคุมประพฤติแบบเข้ม รูปแบบการคุมประพฤติแบบเข้มจะแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ แต่ส่วนใหญ่จะกำหนดให้ผู้กระทำผิดพบพนักงานคุมประพฤติสัปดาห์ละหลายครั้ง ให้นักงานคุมประพฤติไปเยี่ยมในเวลากลางวันหรือวันหยุดโดยไม่แจ้งล่วงหน้า การตรวจยาเสพติดโดยไม่แจ้งล่วงหน้าและการบังคับใช้เงื่อนไขคุมประพฤติอย่างเคร่งครัด

การกักขังในบ้าน การกักขังในบ้านเป็นการกำหนดให้ผู้กระทำผิดถูกจำกัดเสรีภาพอยู่ภายในบ้านในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นตลอด 24 ชั่วโมงหรือเฉพาะเวลากลางคืน

ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก มาตรการดังกล่าวมีกระบวนการคล้ายหอพักนักศึกษา ผู้ถูกคุมความประพฤติค่อนข้างมีอิสระเสรี เพราะสามารถออกไปทำงานตามปกตินอกศูนย์ในช่วงกลางวัน และเมื่อกลับเข้าศูนย์ต้องทำตามกฎระเบียบภายในศูนย์และห้องพัก ต้องทำงานบริการสังคมและเข้าโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู เช่น โปรแกรมการเลิกสุรา โปรแกรมการเลิกยาเสพติด เป็นต้น

ศูนย์กักขังผู้คุมประพฤติ ผู้ถูกคุมความประพฤติจะถูกจำกัดเสรีภาพภายในศูนย์ ซึ่งคล้ายกับที่กักกันตัวชั่วคราวที่ไม่ใช่คุก เพราะมีสภาพความเป็นอยู่สะดวกสบายพอควร ในทางปฏิบัติจะพักอยู่ประมาณ 60-120 วัน และอาจใช้กับผู้กระทำผิดในคดีจรรยาบรรณก็ได้

การใช้ค่ายทหาร เป็นวิธีการที่ให้ผู้กระทำผิดอยู่ในสถานที่คุมขังและถูกฝึกวินัยในลักษณะของทหารในช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 90-120 วัน หลังจากนั้นจะถูกปล่อยตัวออกมาโดยมีการคุมประพฤติ

การสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ระบบจะประกอบด้วยคอมพิวเตอร์ควบคุมและอุปกรณ์ส่งสัญญาณซึ่งติดตั้งไว้ที่ตัวผู้กระทำผิด (ข้อมือ/ข้อเท้า) ซึ่งวิธีการสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จะมีสองแบบคือการติดต่อแบบต่อเนื่องและการติดต่อแบบกำหนด

บ้านกึ่งวิถี สถานที่ที่ใช้ควบคุมผู้คุมประพฤติหรือพักการลงโทษ โดยมีลักษณะเป็นที่พัก โดยจะถือเป็นที่พักที่อยู่ระหว่างเรือนจำกับบ้านเดิมของผู้ต้องขัง ผู้กระทำผิดจะออกไปเฉพาะเวลาทำงาน เรียนหรือทำกิจกรรมอื่นระหว่างที่อยู่ในสถานที่ที่จะต้องทำงาน ทำงานบริการสังคมหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่กำหนด

การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง การห้ามประกอบอาชีพ จะนำมาใช้เมื่อศาลลงโทษให้ภาคทัณฑ์หรือการคุมประพฤติหลังจำคุก เมื่อปรากฏต่อศาลว่าการประกอบอาชีพ, การดำเนิน

²¹ กรมคุมประพฤติ. (ม.ป.ป). *โครงการวิจัยการศึกษาและแนวทางความเป็นไปได้ในการนำมาตรการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกในการลงโทษผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย*. กระทรวงยุติธรรม. หน้า 30.

ธุรกิจ หรือการทำงานใด ๆ นั้น เป็นเหตุผลโดยตรงกับการกระทำความคิดที่ถูกพิพากษาลงโทษไป และเป็นที่ยอมรับได้ว่าหากไม่มีการห้ามประกอบอาชีพนั้น ๆ แล้ว ผู้นั้นจะกระทำการอันฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งเป็นอันตรายต่อสังคมอีก

สำหรับประเทศไทยมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดได้มีการบัญญัติไว้ในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ 3 ส่วนที่ 2 เรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยในมาตรา 39²² กำหนดแบ่งวิธีการเพื่อความปลอดภัยออกเป็น 5 มาตรการ มาตรา 40²³ ได้บัญญัติความหมายของคำว่ากักกันไว้ และมาตรา 41²⁴ บัญญัติเงื่อนไขให้ศาลมี

²² ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 39. บัญญัติว่า “วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

- (1) กักกัน
- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน
- (4) คุ่มตัวไว้ในสถานพยาบาล
- (5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง”.

²³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 40. บัญญัติว่า “กักกัน คือการควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสัยไว้ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อตัดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ”.

²⁴ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 41. บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้คือ

- (1) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 209 ถึง มาตรา 216
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 ถึงมาตรา 224
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 246
- (4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 ถึงมาตรา 286
- (5) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290 มาตรา 292 ถึงมาตรา 294
- (6) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 299
- (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309

ถึงมาตรา 320

- (8) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 340 มาตรา 354 และมาตรา 357

และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุนั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย และจะ พิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็น ความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรา”.

อำนาจพิพากษากักกันผู้กระทำความผิดได้ มาตรา 42²⁵ บัญญัติเรื่องการคำนวณระยะเวลาในการกักกัน และมาตรา 43²⁶ บัญญัติให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจฟ้องขอให้กักกัน ส่วนมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดได้บัญญัติความหมายไว้ในมาตรา 44²⁷ และมาตรา 45²⁸ บัญญัติให้อำนาจศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจมีคำสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปีได้ ไม่ว่าจะมิคำขอหรือไม่ก็ตาม

ผู้วิจัยเห็นว่ามาตรการลงโทษระดับกลางของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นมาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุกได้ถูกกำหนดไว้หลายมาตรการ และมีบางมาตรการ ได้แก่ การคุมประพฤติแบบเข้ม การกักขังในบ้าน ศูนย์เลี้ยงโทษจำคุก ศูนย์กักกันผู้ถูกคุมประพฤติ การใช้ค่ายทหาร การสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ บ้านกึ่งวิถี การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง มาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุกต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาดังกล่าวเหล่านี้มีลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับมาตรการกักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด หรือห้ามประกอบอาชีพบางอย่างซึ่งบัญญัติอยู่ในเรื่องวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย ตัวอย่างเช่น ศูนย์กักกันผู้ถูกคุมประพฤติของประเทศสหรัฐอเมริกามีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกับการกักกันในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์ของประเทศไทย หรือการสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ของสหรัฐอเมริกาก็เหมือนหรือคล้ายกับการห้ามเข้าเขตกำหนดของประเทศไทยซึ่งเป็นการจำกัดเสรีภาพบางประการ เพียงแต่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการใช้วิธีการควบคุมดูแลสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับมาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุกดังกล่าวได้ด้วย ดังนั้น หากประเทศไทยมีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดซึ่งได้กำหนดไว้ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาก็จะทำให้ลดปัญหาและเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ถูกกักกันของกรมราชทัณฑ์ได้และทำให้การนำมาตรการกักกันที่กำหนดไว้

²⁵ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 42. บัญญัติว่า “ในการคำนวณระยะเวลาการกักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ที่ให้จำคุกหรือกักขังเสียก่อน และให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลาการกักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นำบทบัญญัติมาตรา 21 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”.

²⁶ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 43. บัญญัติว่า “การฟ้องขอให้กักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการโดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไปฟ้องคดีอื่นเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้”.

²⁷ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 44. บัญญัติว่า “ห้ามเข้าเขตกำหนด คือการห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา”.

²⁸ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 45. บัญญัติว่า “เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด และศาลเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยของประชาชน ไม่ว่าจะมิคำขอหรือไม่ ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่าเมื่อผู้นั้นพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าไปในเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี”.

ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบังคับใช้ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีความสอดคล้องทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งเป็นมาตรการป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำผิดยิ่งขึ้นกว่าเดิม

จากการศึกษาในบทที่ 3 พบว่าในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการแก้ไขกฎหมายให้มีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับบุคคล 3 ประเภท ได้แก่ ผู้ต้องโทษจำคุก ผู้ถูกปล่อยชั่วคราว และผู้ถูกคุมประพฤติ เช่นเดียวกับประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาแล้ว อีกทั้งประเทศอังกฤษยังมีการนำโปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกันกับมาตรการรอกการลงโทษและการลงโทษในชุมชนแล้ว และประเทศสหรัฐอเมริกาก็มีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุกกับผู้กระทำความผิดไว้ด้วย

เนื่องจากมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดที่กำหนดไว้ในวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยนั้น จากการศึกษามีลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับกรณีศาลมีคำพิพากษารอกการลงโทษและมีคำสั่งกำหนดเงื่อนไขมาตรการคำสั่งห้ามออกนอกสถานที่ (curfew requirement) หรือคำสั่งห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด (exclusion requirement) หรือในกรณีศาลมีคำสั่งให้ลงโทษในชุมชน โดยมีคำสั่งให้เข้าโปรแกรม สั่งห้ามออกนอกสถานที่ สั่งห้ามเข้าสถานที่หรือเขตที่กำหนดของประเทศอังกฤษ และมีลักษณะที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับมาตรการใช้ศูนย์กลางกันผู้ถูกคุมประพฤติหรือการสอดส่องโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นทางเลือกแทนโทษจำคุกของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในส่วนของกฎหมายไทยได้บัญญัติให้ศาลไทยสามารถนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้กับผู้กระทำความผิดชนิดนี้บางประเภทได้ หากประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทยได้มีการปรับปรุงแก้ไข โดยการแก้ไขเพิ่มเติมให้นำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดสำหรับผู้ที่ถูกศาลสั่งให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในมาตรการดังกล่าว ถือว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้น มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันสังคมมิให้เกิดการกระทำผิดขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันก็เป็นการแก้ไขฟื้นฟูทัศนคติของผู้กระทำความผิดชนิดนี้ให้กลับตนเป็นคนดีสามารถกลับเข้ามาอยู่ร่วมกันได้ในสังคมโดยปกติสุข นอกจากนี้ ยังทำให้มาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดสามารถตรวจสอบควบคุมดูแลผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถบรรลุถึงเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของวิธีการเพื่อความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.3 ตารางเปรียบเทียบการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด
ระหว่างต่างประเทศและประเทศไทย

<p>ประเทศอังกฤษ</p> <p>พ.ร.บ.ว่าด้วยกระบวนการ ยุติธรรม ค.ศ. 2003 (Criminal Justice Act 2003)</p>	<p>สหรัฐอเมริกา</p> <p>Florida Statutes Chapter 948 Probation and Community Control</p>	<p>ประเทศไทย</p> <p>ประมวลกฎหมายอาญา</p>
<p>1. กรณีศาลมีคำพิพากษารอการ ลงโทษและมีคำสั่งกำหนด เงื่อนไข ได้แก่ ใช้มาตรการคำสั่ง ห้ามออกนอกสถานที่ หรือคำสั่ง ห้ามเข้าสถานที่ที่กำหนด หรือให้ เข้าโปรแกรม</p> <p>2. กรณีศาลมีคำสั่งให้ลงโทษใน ชุมชน ได้แก่ มีคำสั่งให้เข้า โปรแกรม หรือสั่งห้ามออกนอก สถานที่ หรือสั่งห้ามเข้าสถานที่ หรือเขตที่กำหนด</p>	<p>ศาลใช้โทษระดับกลางโดยใช้ มาตรการทางเลือกแทนโทษจำคุก ได้แก่ ใช้ศูนย์กักกันผู้ถูกคุม ประพฤติ หรือการสอดส่องโดยใช้ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>ศาลใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ได้แก่ พิพากษาให้กักกัน หรือคำ พิพากษาเมื่อพ้นโทษแล้วห้ามเข้า เขตกำหนด</p>
<p>มีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ร่วมกับกรณีศาลรอการ ลงโทษโดยมีเงื่อนไขและกรณีศาล มีคำสั่งให้ลงโทษในชุมชน</p>	<p>มีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มา ใช้ร่วมกับมาตรการทางเลือกแทน โทษจำคุก</p>	<p>ยังไม่มี การนำ เครื่องมือ อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกับ มาตรการกักกัน และห้ามเข้าเขต กำหนด</p>

4.3 ปัญหาขาดมาตรการบังคับใช้ทางกฎหมายเกี่ยวกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด ในวิธีการเพื่อความปลอดภัย รวมถึงแนวทางในการเพิ่มเติมกฎหมายการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนด

4.3.1 ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 14 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีผู้ถูกใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยอยู่ และได้มีบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นไป ซึ่งเป็นผลอันไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่กรณีของผู้นั้นได้ หรือนำมาใช้บังคับได้แต่การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังเป็นคุณแก่ผู้หนึ่งยิ่งกว่า เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล หรือเมื่อผู้หนึ่ง ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้หนึ่ง ผู้อนุบาลของผู้หนึ่งหรือพนักงานอัยการร้องขอต่อศาล ให้ยกเลิกการใช้บังคับวิธีการเพื่อความเพื่อปลอดภัย หรือร้องขอรับผลตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น แล้วแต่กรณี ให้ศาลมีอำนาจสั่งตามที่สมควร”

ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับการกักกันและมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดนั้น เมื่อมาตรา 14 แห่งประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวได้กำหนดให้การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่จะสั่งให้มีการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข และบทบัญญัติของกฎหมายนั้นต้องเป็นคุณยิ่งกว่า การนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับการกักกันไว้ในที่พักอาศัยของผู้ถูกกักกันย่อมเห็นได้ว่าเป็นคุณยิ่งกว่าการกักกันผู้ถูกกักกันในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์ ในส่วนของผู้ถูกสั่งห้ามเขตกำหนดเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวที่ติดตัวอยู่นั้น สามารถตรวจสอบตำแหน่งที่อยู่ของผู้ถูกสั่งห้ามเขตกำหนดได้ ทำให้วางมาตรการผ่อนปรนการห้ามเข้าเขตกำหนดเป็นบางช่วงบางเวลาได้ตามความจำเป็นซึ่งเป็นคุณยิ่งกว่าการสั่งให้ผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดโดยเด็ดขาด ดังนั้น จึงเห็นสมควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการกักกันและมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนด ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยให้ต้องพิจารณา ได้แก่

มาตรา 39 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “วิธีการเพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

- (1) กักกัน
- (2) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (3) เรียกประกันทัณฑ์บน

(4) คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล

(5) ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

มาตรา 40 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “กักกัน คือ การควบคุมผู้กระทำความผิด ดินนีสัยไว้ในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อคัดนีสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 39 ได้แบ่งวิธีการเพื่อความปลอดภัยออกเป็น 5 มาตรการ ได้แก่ กักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัณฑ์บน คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง มาตรา 40 เป็นการให้นิยามความหมายของคำว่า “กักกัน” ว่าหมายถึง การควบคุมผู้กระทำความผิดดินนีสัยไว้ในเขตกำหนด ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อคัดนีสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ มาตรา 41²⁹ บัญญัติเงื่อนไขให้ ศาลมีอำนาจพิพากษากักกันผู้กระทำความผิดได้ มาตรา 42³⁰ บัญญัติเรื่องการคำนวณระยะเวลา

²⁹ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 41. บัญญัติว่า “ผู้ใดเคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือเคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนมาแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งในความผิดดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 209 ถึงมาตรา 216
- (2) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 217 ถึง มาตรา 224
- (3) ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 240 ถึงมาตรา 246
- (4) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 276 ถึงมาตรา 286
- (5) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 288 ถึงมาตรา 290 มาตรา 292 ถึงมาตรา 294
- (6) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 295 ถึงมาตรา 299
- (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 309 ถึงมาตรา 320
- (8) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 334 ถึงมาตรา 340 มาตรา 354 ถึง มาตรา 357

และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษแล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดบรรดาที่ระบุไว้นั้นอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดดินนีสัย และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้

ความผิดซึ่งผู้กระทำให้ได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้”.

³⁰ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 42. บัญญัติว่า “ในการคำนวณระยะเวลากักกัน ให้นับวันที่ศาลพิพากษาเป็นวันเริ่มกักกัน แต่ถ้ายังมีโทษจำคุกหรือกักขังที่ต้องกักกันนั้นจะต้องรับอยู่ที่จำคุกหรือกักขังเสียก่อน และให้นับวันถัดจากวันที่พ้นโทษจำคุกหรือพ้นจากกักขังเป็นวันเริ่มกักกัน

ระยะเวลากักกัน และการปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน ให้นับบทบัญญัติมาตรา 21 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”.

ในการกักกัน และมาตรา 43³¹ บัญญัติให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจฟ้องขอให้กักกัน ส่วนระเบียบ ข้อบังคับ และวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันนั้น ได้มีพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 กำหนดรองรับไว้ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และกำหนดให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ฉบับนี้ด้วย³² นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้กำหนดให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์มีอำนาจออกระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกัน และวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน³³ ซึ่งผู้ถูกกักกันภายในเขตกำหนดจะต้องถูกกักกันและควบคุมดูแลโดยหน่วยงานของกรมราชทัณฑ์ โดยกฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ถูกกักกันกระทำความผิดซ้ำขึ้นมาอีก เพื่อตัดนิสัยของผู้ถูกกักกันให้พ้นจากสภาพการเป็นผู้กระทำความผิดคดี และเพื่อฝึกหัดอาชีพให้กับผู้ถูกกักกันเมื่อถูกปล่อยตัวออกไป

มาตรา 44 แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า “ห้ามเข้าเขตกำหนด คือการห้ามมิให้เข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา”

ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อให้การนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(1) มาตรา 39 แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลเป็นผู้มีอำนาจใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับมาตรการกักกันตามอนุ (1) หรือมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดตามอนุ (2) ได้ และให้ศาลกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งให้ห้ามเข้าเขตกำหนด รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนี เช่น ให้ผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดมารายงานตัวตามที่ศาลกำหนด หรือห้ามเดินทางออกนอกประเทศ และกำหนดให้ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้าม

³¹ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 43. บัญญัติว่า “การฟ้องขอให้กักกันเป็นอำนาจของพนักงานอัยการ โดยเฉพาะ และจะขอรวมกันไปในฟ้องคดีอื่นเป็นมูลให้เกิดอำนาจฟ้องขอให้กักกันหรือจะฟ้องภายหลังก็ได้”.

³² พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 22. บัญญัติว่า “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”.

³³ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 5. บัญญัติว่า “อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน..ฯลฯ..”.

เข้าเขตกำหนด เมื่อผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกห้ามเข้าเขตกำหนดยินยอมแล้วจึงจะใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกกักกันหรือห้ามเข้าเขตกำหนด

อย่างไรก็ดี การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกกักกันหรือห้ามเข้าเขตกำหนดอาจกระทบหรือเกิดความไม่สะดวกต่อการใช้ชีวิตประจำได้ จึงสมควรนำมาใช้เฉพาะกับผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดที่สมควรใจและให้ความยินยอมเท่านั้น เพื่อเป็นการตัดประเด็นปัญหาว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือไม่ เพราะก่อนใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวนั้นผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเขตกำหนดได้สมควรใจและให้ความยินยอมแล้ว จึงเห็นสมควรให้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องความสมควรใจหรือให้ความยินยอมของผู้ถูกกักกันหรือผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดไว้ในมาตรา 39 นี้ด้วย

(2)มาตรา 44 แก้ไขเพิ่มเติมให้ศาลมีอำนาจวางเงื่อนไขในกรณีที่ศาลสั่งให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวร่วมกับมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนด เช่น การห้ามเข้าไปในบริเวณอาคารหรือที่พักของผู้เสียหายในเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนด หรือห้ามเข้าไปใกล้บริเวณที่พักอาศัยหรือที่ทำงานของผู้เสียหายในระยะ 1,000 ฟุต เป็นต้น

อย่างไรก็ดี เนื่องจากมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดไม่ได้มีกฎหมายรองรับวิธีปฏิบัติไว้ให้หน่วยงานใดเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาเช่นเดียวกันกับมาตรการกักกันซึ่งได้มีการออกพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 กำหนดรองรับวิธีปฏิบัติไว้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรแก้ไข มาตรา 44 แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยกำหนดเพิ่มเติมให้รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออก กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้บังคับกับกรณีผู้ถูกสั่งห้ามเข้าเขตกำหนดเพื่อให้สามารถควบคุม ตรวจสอบ หรือจำกัดการเดินทาง บริเวณ หรืออาณาเขตที่ห้ามเข้าเขตกำหนดได้ โดยกำหนดให้กรมคุมประพฤติมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนด ทั้งนี้ เพื่อรองรับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการห้ามเข้าเขตกำหนดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เห็นควรกำหนดระยะเวลาให้มีการประเมินความคุ้มค่าและภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดไว้ด้วย และกำหนดข้อยกเว้นการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินหรือผู้ที่มีรายได้น้อยไม่พอที่จะชำระไว้เพื่อ

เป็นการบรรเทาภาระ รวมทั้งให้มือออกพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวไว้ เช่นเดียวกันกับ กรณีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ถูกปล่อยชั่วคราว เช่นเดียวกันกับที่ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 ด้วย³⁴ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการนำค่าใช้จ่าย ของรัฐมาประเมินเปรียบเทียบกับความคุ้มค่าเมื่อนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันและห้ามเข้าเขตกำหนดในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ได้ กำหนดไว้

4.3.2 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510

เนื่องจากมาตรการกักกันสำหรับบุคคลผู้ที่ถูกศาลสั่งให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยไม่ใช่ โทษทางอาญา จึงได้มีการออกกฎหมายกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรการกักกันดังกล่าวมารองรับ และใช้บังคับคือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510³⁵ โดยได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้³⁶ และอธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นผู้ที่มีอำนาจในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจออก ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันเกี่ยวกับเรื่องการรับและ ปล่อยตัว การเยี่ยมและการติดต่อ ประโยชน์ เงินทดแทน และรางวัล การตัดสินใจ การศึกษา การอบรม และการฝึกหัดอาชีพ การอนามัย การสุขภาพจิต วิธีการกักกัน การปกครอง วินัย ทรัพย์สินของผู้ถูกกักกัน ชนิดอาวุธประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ และอำนาจหน้าที่ของ

³⁴ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558. มาตรา 7. บัญญัติว่า “เมื่อครบสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่า และภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดตามมาตรา 108 วรรคสาม แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี เห็นสมควรให้เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ถูกปล่อยชั่วคราวที่ใช้อุปกรณ์ดังกล่าว ให้กำหนดอัตราค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องมีช้อยกเว้นในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่ไม่มทรัพย์สิน พอที่จะชำระด้วย”.

³⁵ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 84 ตอนที่ 127 ลง 29 ธันวาคม 2510.

³⁶ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 22. บัญญัติว่า “ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”.

พนักงานเจ้าหน้าที่³⁷ อีกทั้งได้กฎหมายได้กำหนดเหตุที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้อาวุธอื่นนอกจากอาวุธปืนที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ในกรณีใดบ้าง³⁸ รวมถึงกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการใช้อาวุธปืนได้ในกรณีเช่นใด³⁹ นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่และเงื่อนไขของอธิบดีและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรักษาพยาบาลผู้ถูกกักกันที่เจ็บป่วย⁴⁰ หรือในกรณี

³⁷ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 5. บัญญัติว่า “อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการกักกันและวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การรับและการปล่อยตัว
- (2) การเยี่ยมและการติดต่อ
- (3) ประโยชน์ เงินทดแทน และรางวัล
- (4) การคดีนิสัย การศึกษา การอบรม และการฝึกหัดอาชีพ
- (5) การอนามัย และการสุขภาพ
- (6) วิธีการกักกัน
- (7) การปกครอง
- (8) วินัย
- (9) ทรัพย์สินของผู้ถูกกักกัน
- (10) ชนิดอาวุธประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
- (11) อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

³⁸ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 7. บัญญัติว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้อาวุธ นอกจากอาวุธปืนแก่ผู้ถูกกักกันได้เท่าที่ที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ถูกกักกันกำลังหลบหนีหรือพยายามหลบหนี และไม่มีทางจะป้องกันการหลบหนีด้วยวิธีอื่นนอกจากใช้อาวุธ
- (2) ผู้ถูกกักกันก่อความไม่สงบขึ้นและไม่ยอมเชื่อฟังพนักงานเจ้าหน้าที่ห้ามปราม
- (3) ผู้ถูกกักกันใช้กำลังทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น”.

³⁹ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 8. บัญญัติว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้อาวุธปืนแก่ผู้ถูกกักกันได้เท่าที่ที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ถูกกักกันขัดขืนไม่ยอมวางอาวุธในกรณีที่เกิดอันตรายขึ้น และไม่มีวิธีอื่นที่จะทำให้ผู้ถูกกักกันนั้นวางอาวุธได้
- (2) ผู้ถูกกักกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปก่อความวุ่นวาย เปิดหรือพยายามเปิด ทำลายหรือพยายามทำลายประตู รั้ว หรือกำแพงเขตกักกัน
- (3) ผู้ถูกกักกันใช้อาวุธทำร้ายหรือพยายามทำร้ายพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อื่น

ถ้ามีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีตำแหน่งเหนือตนอยู่ในที่นั้นด้วย และอยู่ในวิสัยที่จะรับคำสั่งได้ จะใช้อาวุธปืนได้ต่อเมื่อได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้นแล้ว”.

⁴⁰ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 9. บัญญัติว่า “เมื่อผู้ถูกกักกันป่วยเจ็บและถ้าการรักษาพยาบาลในเขตกักกันจะไม่สามารถทำให้ทุเลาได้ อธิบดีจะอนุญาตให้ไปรักษาตัวนอกเขตกักกันตามเงื่อนไขที่เห็นสมควรก็ได้

ถ้ามีความจำเป็นจะต้องรักษาพยาบาลผู้ถูกกักกันนอกเขตกักกันโดยรีบด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้ออกไปรักษาตัวนอกเขตกักกันก่อนก็ได้ แล้วรายงานเพื่อขอรับอนุมัติจากอธิบดี

ในระหว่างการรักษาพยาบาลผู้ถูกกักกันนอกเขตกักกัน ให้ถือว่าเป็นการกักกันอยู่ในเขตกักกันด้วย”

ที่ผู้ถูกกักกันถึงกำหนดปล่อย แต่ป่วยหนักจนไม่อาจไปจากเขตกักกันได้⁴¹ หรือกรณีที่มีเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ถูกกักกัน⁴² รวมถึงกรณีออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขการพักการกักกัน การนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเขตกักกัน การห้ามผู้อื่นเข้าไปในเขตกักกัน และการห้ามครอบครองสิ่งของต้องห้ามของผู้ถูกกักกัน

อย่างไรก็ดี วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันสำหรับบุคคลผู้ที่ถูกศาลพิพากษาให้กักกันตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา ได้กำหนดให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกรมราชทัณฑ์ ซึ่งตามปกติกรมราชทัณฑ์ต้องมีหน้าที่ดูแลนักโทษซึ่งมีเป็นจำนวนมากในเรือนจำอยู่แล้ว และยังคงต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลบุคคลที่ถูกศาลสั่งให้ใช้มาตรการกักกันตามกฎหมายดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีก อีกทั้งระยะเวลาที่กฎหมายให้อำนาจศาลสามารถพิพากษาให้กักกันได้นั้นมีระยะเวลาอย่างน้อยตั้งแต่สามปีถึงสิบปี⁴³ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ยาวนานย่อมก่อให้เกิดปัญหาหนักโหดสิ้นเรือนจำรวมไปถึงบุคคลที่ถูกศาลพิพากษาให้ใช้มาตรการกักกันด้วย ดังนั้นหากมีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันจะสามารถช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ในอีกระดับหนึ่ง

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 ได้มีการบัญญัติไว้เป็นเวลานานหลายปีแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา จึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญาเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา โดยกำหนดให้

⁴¹ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 10. บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกกักกันถึงกำหนดปล่อย หากป่วยหนักจนไม่สามารถไปจากเขตกักกันได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้อยู่รักษาตัวในเขตกักกันต่อไปเป็นการชั่วคราวตามความจำเป็นก็ได้ แล้วรายงานเพื่อขอรับอนุมัติจากอธิบดี”

⁴² พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510. มาตรา 11. บัญญัติว่า “ในกรณีที่มิเหตุอันอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของผู้ถูกกักกัน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถย้ายผู้ถูกกักกันไปกักกันไว้ที่อื่นได้ทันท่วงที จะปล่อยผู้ถูกกักกันออกนอกเขตกักกันชั่วคราวก็ได้”

ผู้ถูกกักกันซึ่งได้รับการปล่อยตามวรรคหนึ่งต้องกลับมารายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เขตกักกันภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาปล่อย”

⁴³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 41 วรรคสอง. บัญญัติว่า “และภายในเวลาสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษ แล้วแต่กรณี ผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดในบรรดาที่ระบุไว้ในวันอีกจนศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนสำหรับการกระทำความผิดนั้น ศาลอาจถือว่า ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดชนิดนี้ และจะพิพากษาให้กักกันมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าสามปีและไม่เกินสิบปีก็ได้”.

1) กำหนดคำนิยามความหมายของคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว หมายความว่า เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทาง ที่อยู่ของผู้ถูกกักกัน เป็นต้น

2) กำหนดให้มีผู้มีอำนาจร้องขอให้เปลี่ยนสถานที่กักกัน โดยมีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกัน ได้แก่ พนักงานอัยการ หัวหน้าสถานกักกันของกรมราชทัณฑ์ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับกักกันตามกฎหมายอาญา หรือในกรณีเมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร โดยต้องแสดงเหตุจำเป็นในการร้องขอต่อศาล และภายหลังมีคำสั่งของศาลดังกล่าวผู้ถูกกักกันมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีหรือขัดคำสั่งข้อปฏิบัติใดๆ ของเจ้าพนักงานศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้นำไปกักกันไว้ในสถานที่กักกันของกรมราชทัณฑ์ได้

3) กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาของศาลในการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกัน โดยให้ศาลคำนึงถึงฐานความผิด ความประพฤติ สวัสดิภาพของผู้ถูกกักกัน สวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคม

4) กำหนดเกี่ยวกับประเภทของบุคคลที่จะนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ร่วมกับมาตรการกักกัน เช่น ผู้ที่มีความประพฤติและตั้งใจที่จะกลับตนเป็นคนดี หญิงมีครรภ์หรือมีบุตรอยู่ในวัยพึ่งพิง หรือผู้ป่วยที่ต้องรับการรักษาตัวอย่างต่อเนื่องหรือผู้ป่วยในระยะสุดท้าย เป็นต้น

5) กำหนดให้มีการฝึกหัดหรือให้ทำงานอาชีพอันเป็นกิจลักษณะ เพื่อเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกกักกันเมื่อได้ออกไปอยู่ร่วมกับสังคม

6) กำหนดให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกกักกัน

7) กำหนดให้อธิบดีกรมราชทัณฑ์มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนี้ และกำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุม ตรวจสอบ จำกัดการเดินทางหรือบริเวณของผู้ถูกกักกันได้

8) กำหนดหลักเกณฑ์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถถอดเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวได้ทั้งในกรณีปกติและในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

9) กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่ผู้ถูกกักกันมีพฤติการณ์ที่ทำให้สันนิษฐานว่าหลบหนี เช่น พยายามถอดเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือทำให้ระบบสัญญาณเกิดข้อขัดข้องทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบการเดินทางของผู้ถูกกักกันที่ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวได้ ให้สันนิษฐานเบื้องต้นไว้ก่อนว่าผู้ถูกกักกัน

มีพฤติการณ์หลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจเรียกผู้ถูกกักกันมา สอบถาม หรืออาจเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว ร่วมกับมาตรการกักกัน หรือถ้าหากศาลตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ถูกกักกันทำลายเครื่องมือหรือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวและหลบหนีจริง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายจับเพื่อนำตัวมาลงโทษ ตามบทกำหนดโทษต่อไป

อย่างไรก็ดี ในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545⁴⁴ โดยในมาตรา 33⁴⁵ ได้มีการบัญญัติให้ปรับโอนส่วนราชการกรมราชทัณฑ์จาก กระทรวงมหาดไทยมาสังกัดกระทรวงใหม่ กล่าวคือ ให้กรมราชทัณฑ์เป็นส่วนราชการในสังกัด กระทรวงยุติธรรม ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ดังกล่าว จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกัน ตามกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้เป็นผู้มีอำนาจออก กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้ถูกต้องสอดคล้องต้องกันกับ โครงสร้างของกรมราชทัณฑ์ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมในปัจจุบัน

⁴⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119 ตอนที่ 99 ก ลง 2 ตุลาคม 2545.

⁴⁵ มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 บัญญัติว่า “กระทรวงยุติธรรมมี ส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานรัฐมนตรี
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (3) กรมคุมประพฤติ
- (4) กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
- (5) กรมบังคับคดี
- (6) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- (7) กรมราชทัณฑ์
- (8) กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- (9) สำนักงานกิจการยุติธรรม
- (10) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี
- (11) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด”.

4.3.3 กฎกระทรวง (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510

ในกรณีที่ผู้ถูกกักกันได้รับความเห็นชอบโดยเสียงข้างมากจากคณะกรรมการพักการกักกัน และได้รับอนุมัติให้พักการกักกันจากอธิบดีกรมราชทัณฑ์⁴⁶ เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 ในการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้ถูกกักกันที่ได้รับการให้กักกันด้วย ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง (พ.ศ. 2514)⁴⁷ ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 โดยกำหนดให้คณะกรรมการพักการกักกันมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเสียงข้างมากให้นำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้กับผู้ที่ได้รับการพิจารณาให้พักการกักกันและอธิบดีกรมราชทัณฑ์มีอำนาจอนุมัติให้ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ดังกล่าว รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาโดยให้คำนึงถึงฐานความผิด ความประพฤติ สวัสดิภาพของผู้ถูกกักกัน สวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เสียหายและสังคมเช่นเดียวกับของศาลด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้มีการนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้ในการควบคุม ดูแล และตรวจสอบผู้ที่ได้รับการพักการกักกันอีกส่วนหนึ่งด้วย

⁴⁶ ข้อ 3 แห่งกฎกระทรวง (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2510 บัญญัติว่า “ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการพักการกักกันประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีแต่งตั้งจากราชการมีจำนวนรวมกันอีกไม่น้อยกว่าสามคน ผู้ถูกกักกันจะได้รับการพักการกักกันเมื่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเห็นชอบและอธิบดีอนุมัติ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมกันไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง การให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก”

⁴⁷ ราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 88 ตอนที่ 139 วันที่ 15 ธันวาคม 2535